

Skærtorsdag 2021 v. Anne-Sophie Olander

Præludium:

Laurids Lauridsen, orgelkoral:

"Vor Herres Jesu mindefest"

Hilsen: Vor Herre Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være ed os alle. Amen.

Det er Skærtorsdag, og her foran det gyldne alter i Roskilde Domkirke vil vi nu holde gudstjeneste. Vi begynder med en bøn:

Gode Gud og frelser!

Selvom du ved, vi kan være troløse, og forråde dig, gør du dig til ét med os. Du bryder brødet og skænker vinen, og du rækker det til os, for at vi ikke skal fortvivle.

Vi beder dig: Lad din Ånd gennemsyre os, som gæret i dejen, som surdejen i brødet, så du lever i os, og vi, sammen, bliver ét i dig.

Brug os som dit kærlige nærvær hos alle, der sørger og savner. Vis os at du er det brød, der giver liv til verden, fra evighed og til evighed. Amen.

Epistellæsning: 1. Kor. 10,15-17

Trosbekendelse

Annoncering af salme

Vi skal synge salme 847, fra "100 salmer": "Kalken med ordet"

Evangelielæsning: Matt 26, 17-30

Prædiken, doxologi

Annoncering af indsamling og salme

Salme 321, O kristelighed v. 1,4,6,7

Kirkebøn

Fadervor

Velsignelse

Postludium:

J. Brahms, Opus 122, nr. 5:

"Schmücke dich, o liebe Seele"

Prædiken:

Vi befinder i begyndelsen af 18-tallet, i en lille bjerglandsby i Sydtyrol. Der er krig, hele området er besat af Napoleons tropper, der lige nu på jagt efter den kendte modstandsmand Andreas Hofer. Alle i den lille landsby ved, hvor Hofer gemmer sig, men da han er den lokale folkehelt, er der ingen som vil angive ham.

I øvrigt så har de travlt med deres eget. Det årlige passionsspil skal snart løbe af stablen, og skal der fordeles roller. De fleste har haft deres respektive roller i årevis, men i år ulmer et lille oprør: Karlen

Frantz Raffl foreslår at han skal spille Jesus. Og han har de teologiske argumenter i orden, hvis han selv skal sige det: Han befinder sig nederst i det sociale hierarki i landsbyen og han har, som Herren selv, ikke et eneste sted der er hans eget. I den forstand har han skæbnefællesskab med Jesus Kristus.

Men alle Raffls argumenter preller af på de andre. Her er det "plejer" der gælder, og det har altid været sådan, at Jesus spilles af en af de store bønder. Judas spilles altid af en karl, og instruktøren gør kort proces: "Bonde er bonde, og karl er karl" og det skal ingen komme og lave om på. I øvrigt er Raffl et hittebarn, og hans far er da vist i øvrigt franskmand. Hvad kommer han her og spiller smart for?

Men Frantz Raffl giver ikke sådan lige op. Hvis han skal spille Judas, vil han i hvert fald have bedre løn, for som han siger, så er det jo Judas, der har hovedrollen. Uden ham intet forræderi. Uden forræderi ingen korsfæstelse, ingen død og ingen opstandelse på tredjedagen.

De andre ryster på hovedet – ikke bare på grund af hans måde at argumentere på, men fordi de altid har spillet på døren og delt indtægterne ligeligt, og det skal der heller ikke ændres på.

Raffl kommer tydeligvis ikke nogen vegne med sit forehavende, så han beslutter sig i stedet for at obstruere skuespillet ved at spille elendig. Som sagt så gjort. Han afleverer sine replikker mekanisk, tomt og distanceret. Instruktøren bliver vred. River sig i håret. Der

mangler både autenticitet og nærvær i Raffls skuespil, og instruktøren ender med at sende ham udenfor. Måske kan han derude komme på bedre tanker og finde ro til at fylde rollen ordentligt ud.

Udenfor ser Raffl de franske soldater der går rundt og hænger plakater med efterlysninger af Andreas Hofer op på døre og pæle. Han læser, at den der finder og angiver frihedshelten vil få en dusør på 200 gulddukater! Dét kan Raffl ikke stå for. Han angiver Hofer, og så vender han tilbage til prøverne.

Og nu spiller han pludselig sin rolle med glans. Han har bogstavelig talt fået Judas ind under huden, så meget endda, at da han i skuespillet skal tælle de berømte 30 sølvpenge op, tæller han til de 200 gulddukater, han nu står til at modtage i det virkelige liv. Da aner de andre, hvad der er på færde: Forræderiet.

Historien jeg her fortæller blev filmatiseret i 1933. Filmen hedder "Der Judas von Tirol", og på et af billederne derfra, ser man en meget lyshåret Judas i "lederhosen" med sneklædte bjergtoppe, grønne marker og en blå sø i baggrunden. Man ser på billedet og tænker at det i grunden er ufatteligt, at det onde kan trives og vokse der i den utroligt smukke og kølige bjergluft.

Men det er jo lige netop skærtorsdags barske erkendelse; at sindets mørke, svigt og forræderi findes alle steder, hvor der er mennesker. Det frysende forfærdelige ved Skærtorsdag er ikke, at Judas er et umenneske, men at han netop er et menneske og derfor i princippet kan spilles af os alle.

Og det er jo altså heller ikke kun Judas, der svigter Jesus til sidst. Han er den første. Men så kommer Peter hurtigt efter med sine 3 fornægtelser. Og da det virkelig brænder på den sidste skæbnesvangre aften, flygter alle disciplene.

Sådan er det også i filmen. Der er andre i den lille by, der helt bogstaveligt går i seng med fjenden. Andre igen fristes af tanken om hurtige og lettjente penge. Raffl får skylden, for sådan tænker vi som mennesker. Der er nogen, som skal bære skylden.

Men det er denne forståelse af skyld, Jesus gør op med, da han indstifter nadveren. Og når vi ind imellem samles omkring alterbordet i kirken, så er fokus jo netop ikke på, hvem af os der har skylden – *for den bærer vi alle sammen på*. Som digteren Søren Ulrik Thomsen har formuleret det: I Gudstjenesten ”er vi lige med hinanden i det, at vi er nulstillede over for Gud”.

Vi har svært ved at tale om synd. Det er et underligt, skræmmende ord. Synd. Men synd er ikke en rolle, vi kan gå ind i og ud af eller takke nej til. Der er synd i os alle, og det er der altid. Og det er ikke synd for os! Fordi vi har nadveren. I nadveren tager Gud vores skyld, vores skam og afmagt på sig.

Til gengæld for død, får vi liv. Til gengæld for mørke, får vi lys. Uanset om vi er bonde eller karl, modstandsfolk eller soldater, franskmænd, tyrolere eller danskere.

Vi kan selvfølgelig godt grine lidt af det samfund, der kræver, at den, der skal spille Jesus, skal være jordbesiddende storbonde, fordi

det jo står i så grel kontrast til Jesus liv og død. Men andre mennesker er ikke sat i verden, for at vi skal fordømme dem. Det gælder også Judas. Judas er, viser det sig, én af os. Han er vores næste, som vi skal elske. - Hvem kender ikke Judas i sig selv?

Nadveren har vi for vore synders skyld, fordi med Kristus er ”plejer” død. Derfor er nadveren det punkt hvorfra vi, med syndernes forladelse i ryggen, forklaret ved Guds nåde, oprejses til på ny at gå ud i verden og være lige nøjagtig dem, vi er. Ikke umennesker, men mennesker. Slet og ret mennesker!

Og derfor siger vi: Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og i al evighed. Amen.

**Nu skal vi synge salme 321 i Den Danske Salmebog:
O kristelighed, vers 1,4,6 og 7**

Kirkebøn + Fadervor:

Jesus Kristus, Gud og frelser!

Vi beder ikke om et altomvæltende under. Vi længes ikke efter drastiske forandringer eller et helt andet liv. Vi beder bare om at noget godt må vokse frem imellem os i vores helt almindelige dagligdag.

Vi beder om velsignelse til at leve sådan, at vi har hjertet med og nemt ved at dele vores brød med dem, der mangler og har brug for mere.

Vi beder om velsignelse til at arbejde for frihed, fred og retfærdighed og en rimelig fordeling af ressourcer.

Velsign os Gud, så vi græder over dem, der lider i sygdom og smerte, i afvisning, i sult og i krig.

Vi beder om velsignelse til at være til trøst og glæde.

Velsign os Gud, så vi lever af troen og håbet og kærligheden og giver det vi selv modtager videre til andre mennesker.

Velsign vores land, vores politikere, regering og myndigheder.

Velsign dronning Margrethe II og hele hendes hus. Velsign kirken og os i den. Lad dit rige vokse i vore hjerter og til verdens ende.

Hør os når vi sammen beder:

Vor Fader,

du som er i himlene!

Helliget blive dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød;

og forlad os vor skyld,

som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke ind i fristelse,

men fri os fra det onde.

For dit er Riget og magten og æren i evighed

Amen!